

Разяснения за микропредприятията на основните правила на ЕС по отношение на ДДС за услуги, предоставяни по електронен път

От 1 януари 2015 г. далекосъобщителните услуги, услугите за радио- и телевизионно излъчване и предоставяните по електронен път услуги при всяко положение се облагат в държавата на клиента¹ — независимо дали клиентът е предприятие или потребител. С настоящия документ се цели да се даде опростено обяснение на случаите, които попадат в обхвата на тези разпоредби, като се имат по-специално предвид услугите, предоставяни по електронен път от установени в ЕС микропредприятия.

Това не се отнася за 1) доставката на стоки, при които електронни системи се използват само при подаване на поръчката, и 2) доставката на услуги, **различни от** далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване и услуги, предоставяни по електронен път.

Ако някои от разясненията в настоящия документ все още са неясни, съдържащите се в него препратки към [Обяснителните бележки](#) (и всички други свързани документи) Ви дават възможност да прочетете повече по темата. Ако все още имате съмнения, съветваме Ви да се свържете с Вашата местна данъчна администрация. (В края на настоящия документ е поместена информация за това как да намерите националните звена за контакт.)

За да установите дали правилата от 2015 г. са приложими за Вашето предприятие, следва да обърнете внимание на следните въпроси:

1. Отнася ли се определението за услуги, предоставяни по електронен път, за продукта на Вашето предприятие?
2. Кой са и къде се намират Вашите клиенти?
3. Как да изпълните задълженията си по ДДС?

---

¹ Вж. [стр. 3](#) за по-подробно обяснение.

1. Какво представляват услугите, предоставяни по електронен път?

Услугите се предоставят чрез интернет или електронна мрежа

Предоставянето на тези услуги има следните характеристики:

- в голяма степен е автоматизирано
- предполага минимална намеса на човешки фактор
- невъзможно е да бъде осигурено при отсъствието на информационни технологии

За повече подробности вж. [приложението по-долу](#)

Дейността се осъществява в някой от следните сектори (**NB! списъкът с примери не е изчерпателен**):

- [доставка на интернет адрес, уебхостване, дистанционно поддържане на програми и оборудване](#)
- [доставка на софтуер и на негови актуализации](#)
- [доставка на образи, текст и информация и предоставяне на бази данни](#)
- [доставка на музика, филми и игри, включително игри на шанса и хазартни игри, и политически, културни, художествени, спортни, научни и развлекателни предавания и мероприятия](#)
- [доставка на дистанционно обучение](#)

Кликнете върху линковете по-горе, за да се запознаете с конкретни примери.

За да установите дали дадена услуга се определя като услуга, извършена по електронен път, следва да проверите:

- първо, дали услугата е изрично посочена в един от списъците с примери в Директивата за ДДС² и Регламента за изпълнение за ДДС³ (вж. графиката по-горе и примерите в [приложението по-долу](#))
- второ, ако не е посочена в примерите, проверете дали услугата е посочена като такава, която не е обхваната от определението (вж. [приложението по-долу](#))
- накрая, ако услугата не може да бъде намерена в нито един от тези списъци, проверете дали отговаря на критериите в общото определение (вж. графиката по-горе и [приложението по-долу](#)).

Когато разглеждате списъка с примери, не трябва да забравяте, че изброените дейности служат главно като примери за основните видове услуги, предоставяни по електронен

² Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност.

³ Регламент за изпълнение(ЕС) № 282/2011 на Съвета от 15 март 2011 г. за установяване на мерки за прилагане на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност.

път, познати по време на изготвянето на правните актове относно ДДС. Ето защо, ако не можете да намерите изрично посочена Вашата услуга, ще трябва да я потърсите в списъка, в който определени услуги изрично са изключени от обхвата на определението, а след това да се убедите и че Вашата услуга действително попада в обхвата на общото определение.

2. Кои са и къде се намират Вашите клиенти?

Вие предоставяте електронни услуги на клиенти в която и да било друга държава — членка на ЕС

Някои от клиентите в друга държава — членка на ЕС, не са данъчнозадължени лица по ДДС, т.е. не са Ви съобщили номер по ДДС

Вашите услуги не се предоставят чрез пазар за приложения

Ако всички изброени по-горе твърдения са верни, тогава Вашето предприятие трябва да декларира ДДС в другата държава — членка на ЕС. Информацията относно изпълнението на задълженията по ДДС ще намерите в раздел 3 от настоящия документ.

Ако дори само едно от твърденията не е вярно, тогава последиците ще бъдат различни.

Ако Вашето предприятие има клиенти само във Вашата държава членка, Вие ще декларирате сумата по ДДС само във Вашата държава членка (т.е. ако Вашето предприятие е или трябва да бъде регистрирано по ДДС).

Ако имате клиенти в друга държава членка, които са регистрирани по ДДС (с други думи, ако същите са Ви съобщили своя регистрационен номер по ДДС), тогава тези получатели имат задължението сами да декларират ДДС в своята държава членка (*механизъм за самоначисляване*).

Ако Вашите услуги се предоставят чрез пазар за приложения, тогава се счита, че Вие предоставяте услугата на данъчнозадължено лице по ДДС (т.е. на оператора на пазара за приложения), който на свой ред впоследствие предоставя услугата на крайния потребител — на данъчно незадължено лице. Операторът на пазара за приложения ще има задължения по ДДС в държавите членки, в които се намират крайните потребители. Вж. също [Обяснителните бележки](#), раздел 3, стр. 22—44.

2.1. Определяне на местоположението на Вашия клиент

Съществуват две основни правила за определяне на местоположението на Вашия клиент.

В случай че клиентът е предприятие (данъчнозадължено лице), местоположението е или държавата, в която е регистрирано, или държавата, в която то разполага с определени помещения за получаване на услугата.

В случай че клиентът е потребител (данъчно незадължено лице), местоположението е държавата, в която той е регистриран, има постоянен адрес или обичайно местоживееене.

В условията на реалния живот често е трудно да се определи точно местоположението на даден клиент. Поради това в Регламента за изпълнение за ДДС (членове 24а, 24б, 24г и 24е) са разрешени някои презумпции с цел да се улесни прилагането на ДДС.

По-долу са изложени в обобщен вид по-подробните разяснения от [Обяснителните бележки](#), раздели 7—9, стр. 54—73.

2.1.1 Презумпции въз основа на информацията, която е известна за потребителя — прилага се само за доставки от предприятие за потребител (B2C).

Когато физическото присъствие на потребителя (например **данъчно незадължено лице**) не се изисква за получаването на услугата и не сте сигурни относно държавата, в която потребителят е регистриран, има постоянен адрес или обичайно местоживееене, се допуска да направите презумпция въз основа на информацията, с която разполагате за Вашия клиент.

Най-често използваната презумпция е обща презумпция, която Ви дава възможност да определите местоположението на клиента въз основа на **две непротиворечащи си доказателства**, изброени по-долу в раздел 2.1.3. От 2019 г. насам е достатъчно едно-единствено доказателство, ако годишният Ви оборот не надвишава 100 000 EUR — повече информация по този въпрос можете да намерите на [портала MOSS](#), като използвате линка [„What changes on 1 January 2019“](#). Това е една обща презумпция, която трябва да се използва, когато не важи нито една от описаните по-долу специални презумпции (включително презумпциите въз основа на физическото местоположение).

Други презумпции по модела „от предприятие за потребител“ са, както следва:

- Доставка чрез стационарна линия — когато услугите се предоставят на клиента чрез неговата стационарна линия, се приема, че клиентът действително се намира там, и ще можете да разчитате на това.
- Доставка чрез мобилни мрежи — когато услугите се предоставят на клиента чрез мобилни мрежи, се приема, че клиентът се намира в държавата, идентифицирана чрез кода на държавата за мобилни услуги от SIM картата, използвана при получаването на тези услуги.
- Доставка чрез използване на декодер — когато за получаването на услугите е необходим декодер или подобно устройство или карта за достъп, може да се приеме, че клиентът се намира на мястото, където се намира устройството или където е изпратена картата за достъп с цел да бъде използвана там. Тази презумпция е приложима само когато не се използва стационарна линия.

2.1.2 Презумпции по отношение на доставките на физическото местоположение на доставчика и на борда на превозно средство — прилага се за доставки от едно предприятие за друго (B2B) и от предприятие за потребител (B2C).

С презумпцията за доставки на физическото местоположение доставчикът може да приеме, че клиентът е установен, има постоянен адрес или обичайно местоживее на мястото, където му доставя услугата и където клиентът присъства лично, тъй като неговото физическо присъствие е необходимо за получаването на тази услуга. В такъв случай това ще бъде мястото, където доставената от този доставчик услуга е облагаема. Например това се отнася за места като телефонна кабина, киоск, зона с безжична локална мрежа, интернет кафе, ресторант или фойе на хотел, но и не само за тях.

Когато физическото местоположение, където се доставят услугите, се намира на борда на кораб, въздухоплавателно средство или влак, извършващи превоз на пътници в рамките на ЕС, за държава на това местоположение се счита държавата на отпътуване при превоза.

2.1.3 Доказателства за определяне на местоположението на клиента

Съществува неизчерпателен списък от доказателства за определяне на местоположението на даден клиент в случаите, в които прилагате обща презумпция (две непротиворечащи си доказателства), или когато ще трябва/желаете да оборите дадена презумпция.

Примерният списък на доказателства е, както следва:

- адрес на фактуриране на клиента;
- интернет протокол (IP адрес) на устройството, използвано от клиента, или друг метод на позициониране;
- банкова информация, като мястото, където е открита банковата сметка, използвана за плащане, или адреса на фактуриране на клиента, с който разполага банката;
- код на държавата за мобилни услуги (MCC) от международния идентификатор на мобилен абонат (IMSI), съхраняван на SIM (Subscriber Identity Module) картата, използвана от клиента;
- местоположение на стационарната линия на клиента, чрез която му се предоставя услугата;
- друга търговска информация.

2.1.4 Оборване на презумпции

Можете да изберете да оборите дадена презумпция, в случай че имате **три непротиворечащи си доказателства** (както са изброени по-горе), които доказват, че мястото на доставка — държавата на местоположение на Вашия клиент — е различна от тази, считана по презумпция. Вие **не сте задължени** да оборите дадена презумпция. Въпреки че може да има доказателства за обратното, за да определите мястото, с което е свързан клиентът, може да решите да се позовете на приложената презумпция.

Данъчен орган може да обори презумпциите само когато са налице данни за неправилна употреба или злоупотреба от страна на доставчика.

3. Изпълнение на задълженията по ДДС

Ако доставяте услуги, определени като услуги, предоставяни по електронен път, на клиенти, които не са данъчно задължени лица по ДДС, намиращи се в държави членки, различни от Вашата, и които получават услугата директно от Вас (не чрез пазар за приложения), трябва да начислите и декларирате сумата на ДДС в тези други държави — членки на ЕС. Това предполага, че трябва да начислите ДДС на тези клиенти по ставката на държавата членка, в която се намират те.

Важно е да се отчете, че дори ако Вашето предприятие не е регистрирано като данъчно задължено лице по ДДС във Вашата държава членка, все пак трябва да декларирате сумата на ДДС в другите държави членки, в които се намират Вашите клиенти.

Има две възможности, за да изпълните задълженията си:

- **да се регистрирате по ДДС във всяка държава членка, в която се намират Вашите клиенти;**
- **да се регистрирате по режим за съкратено обслужване на едно гише (MOSS) във връзка с ДДС само във Вашата държава членка.**

Първата възможност — регистриране по ДДС в други държави членки — не е предмет на настоящия документ.

Тъй като микропредприятията в общия случай ще искат да избегнат регистрация по ДДС в други държави членки, по-долу се поставя акцент само върху мярката за опростяване, предоставена от втората възможност — **режим за съкратено обслужване на едно гише във връзка с ДДС**.

- Режимът за съкратено обслужване на едно гише е компютризирана система, която позволява на предприятията, предоставящи далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване и услуги, предоставяни по електронен път, на клиенти в други държави членки, да декларират дължимия за тези услуги ДДС чрез уебпортал в своята държава членка.
- Ако вече сте регистрирани по ДДС във Вашата държава членка, можете да се регистрирате допълнително по режима за съкратено обслужване на едно гише във връзка с ДДС със същия идентификационен номер, който използвате за своите справки декларации във Вашата държава.
- Ако не сте регистрирани по ДДС във Вашата държава членка (например защото националният праг за регистрация не е достигнат), можете да се регистрирате само по режима за съкратено обслужване на едно гише във връзка с ДДС. Продажбите във Вашата държава членка ще останат освободени от ДДС докато годишният Ви оборот остава под националния праг.

- Следва да подадете по електронен път тримесечна справка-декларация по ДДС по режима за съкратено обслужване на едно гише във Вашата държава членка в срок от 20 дни след края на периода за деклариране (например справка-декларация за първото тримесечие на годината трябва да се подаде до 20 април).
- В тази справка-декларация по ДДС трябва да декларирате общия оборот без ДДС, приложените ставки на ДДС и общия размер на ДДС, начислен на Вашите клиенти по държави членки, за които са били извършени доставките.
- Следва да заплатите на Вашата данъчна администрация общия дължим размер на ДДС съгласно справка-декларацията до крайния срок за подаване на справката декларация за ДДС (например до 20 април за първото тримесечие на годината).
- Вашата държава членка предава информация за справка-декларацията по ДДС на всички държави членки, до които са направени доставките, и съответно разпределя приходите от ДДС за тези държави членки.

Краен срок за регистрация по режим за съкратено обслужване на едно гише⁴

По принцип Вие трябва да се регистрирате по режима за съкратено обслужване на едно гише преди да започнете да доставяте електронни услуги, които отговарят на условията за неговото ползване. Регистрацията влиза в сила от първия ден на календарното тримесечие, следващо тримесечието, през което уведомите Вашата данъчна администрация за намерението си.

Въпреки това може да се окаже, че сте имали клиент от друга държава членка преди да решите да започнете да използвате режима за съкратено обслужване на едно гише. В такъв случай трябва да уведомите Вашата държава членка до 10-ия ден от следващия месец, че сте направили такава доставка, и тогава регистрацията ще влезе в сила от датата на тази доставка.

4. Уеб портал на Европейската комисия, посветен на режима за съкратено обслужване на едно гише и на правилата за ДДС, приложими за електронните услуги

Съществува [специален уеб портал](#), съдържащ много по-подробна информация. Там ще намерите, наред с другото, няколко ръководства (преведени на всички езици на ЕС), свързана с режима за съкратено обслужване на едно гише информация за националните правила за ДДС и националните звена за контакт във връзка с режима за съкратено обслужване на едно гише.

---

⁴ Вж. също [Ръководство за деклариране на ДДС по режим за съкратено обслужване на едно гише](#), „5) Кога влиза в сила регистрацията?“ на стр. 8.

Приложение. По-детайлно представяне на правилата: определение и примери за услуги, предоставяни по електронен път

Определението за „услуги, предоставяни по електронен път“ се съдържа в член 7, параграф 1 от Регламента за изпълнение за ДДС:

Понятието „услуги, предоставяни по електронен път“ включва услуги, които се предоставят чрез интернет или електронна мрежа, както и които се предоставят по принцип автоматизирано — предвид естеството им, при минимална намеса на човешки фактор и които е невъзможно да бъдат предоставени при отсъствието на информационни технологии.

Следните параграфи от член 7 съдържат неизчерпателен списък с услуги, които са обхванати, и с такива, които не са обхванати от това определение.

Определението обхваща , по-специално, следните случаи:	Определението не обхваща , по-специално, следните случаи:
<p>а) в общия случай доставката на дигитални продукти, включително софтуер и промени или актуализиране на софтуер;</p> <p>б) услуги, които осигуряват или подпомагат присъствие за стопански или лични цели в електронна мрежа като интернет пространство или интернет страница;</p> <p>в) услуги, които се генерират автоматично от компютър чрез интернет или електронна мрежа, в отговор на специфично подаване на данни от получателя;</p> <p>г) възмездно прехвърляне на правото на предлагане за продажба на стоки или услуги на интернет стр., функционираща като пазар онлайн, на който потенциалните купувачи правят офертите си посредством автоматизирана процедура и на които страните се уведомяват за продажбата с електронно съобщение, генерирано автоматично от компютър;</p> <p>д) информационни пакети за интернет обслужване (ПИО), в които телекомуникационният компонент е съпътстваща и подчинена част (например пакети, които включват не само интернет достъп, а и други елементи, като страници,</p>	<p>а) услуги за радио и телевизионно излъчване;</p> <p>б) телекомуникационни услуги;</p> <p>в) стоки, за които заявката и нейната обработка се извършват по електронен път;</p> <p>г) компактдискове, дискети и подобни материални носители;</p> <p>д) печатни материали като книги, бюлетини, вестници или списания;</p> <p>е) дискове и аудиокасети;</p> <p>ж) видеокасети и дигитални видеодискове;</p> <p>з) игри на компактдиск;</p> <p>и) консултантски услуги като юридически услуги и услуги на финансови консултанти, предоставяни на получателите по електронна поща;</p> <p>й) услуги по обучение, при които съдържанието на курса се преподава от учител чрез интернет или електронна мрежа (а именно чрез дистанционна връзка);</p> <p>к) услуги за физически ремонт на компютърно оборудване, извършвани в автономен режим;</p> <p>л) услуги за съхраняване на данни, в</p>

<p>даващи достъп до новини, информация за времето или за пътувания; игри; поддържане на интернет пространство; достъп до онлайн дебати и прочие);</p> <p>е) услугите, изброени в приложение I [към Регламента за изпълнение за ДДС и изброени по-долу в раздела с примери].</p>	<p>автономен режим;</p> <p>м) услуги за рекламиране, и по-специално във вестници, афиши и по телевизията;</p> <p>н) услуги от тип телефонни служби;</p> <p>о) учебни услуги за дистанционно обучение като курсове по пощата;</p> <p>п) стандартни услуги по продажби на търг, основани на пряка намеса на човешки фактор, независимо от това по какъв начин се правят офертите;</p> <p>у) билети за културни, художествени, спортни, научни, образователни, развлекателни или подобни събития, които се резервират онлайн;</p> <p>ф) настаняване в хотел, наем на автомобили, ресторантьорски услуги, превоз на пътници или подобни услуги, които се резервират онлайн.</p>
---	---

Примери

По-долу е дадена подборка от дейностите, изброени в приложение II към Директивата за ДДС, и примери за тях в приложение I към Регламента за изпълнение за ДДС.

1) Доставка на интернет адрес, уебхостване, дистанционно поддържане на програми и оборудване:

- а) поддържане на интернет пространство и интернет страница;
- б) автоматизирано, диалогово и дистанционно поддържане на програми;
- в) дистанционно администриране на системи;
- г) диалогово съхраняване на данни, при което се съхраняват специфични данни, възстановявани по електронен път;
- д) диалогова доставка на дисково пространство, при необходимост.

2) Доставка и осъвременяване на софтуер:

- а) даване на достъп или снемане на софтуер (включително програми за доставки/счетоводни програми и софтуер за антивирусна защита) заедно с актуализациите;
- б) софтуер за блокиране появяването на рекламни банери, познат още като банер блокатор;

в) драйвери за снемане на информация, такива като софтуер, който осигурява интерфейс на компютри с периферно оборудване (например принтери);

г) диалогова автоматизирана инсталация на филтри върху интернет пространство;

д) диалогова автоматизирана инсталация на защитни системи.

3) Доставка на образи, текст и информация и предоставяне на бази данни:

а) даване на достъп или снемане на десктоп форми;

б) даване на достъп или снемане на фотографски или картинни образи или скрийнсейвъри;

в) дигитално съдържание на книги и други електронни публикации;

г) абонамент за диалогови вестници и списания;

д) интернет протоколи и статистика за интернет пространството;

е) диалогови новини, информация за трафика и за времето;

ж) диалогова информация, генерирана автоматично от софтуер въз основа на въведени от получателя специфични данни, такива като юридически или финансови данни (и по-специално такива като постоянно актуализирани данни за фондовите борси, в реално време);

з) предоставяне на рекламno място, включително рекламни банери на интернет пространство/интернет страница;

и) използване на машини за търсене и интернет директории.

4) Доставка на музика, филми и игри, включително игри на шанса и хазартни игри, и политически, културни, художествени, спортни, научни и развлекателни предавания и мероприятия:

а) даване на достъп или снемане на музика на компютри и мобилни телефони;

б) даване на достъп или снемане на звънене, откъси, тонове на звънене или други звуци;

в) даване на достъп или снемане на филми;

г) снемане на игри на компютри и мобилни телефони;

д) даване на достъп до автоматизирани диалогови игри, които са зависими от интернет или други подобни електронни мрежи, като играещите са географски отдалечени един от друг;

е) получаване на радио- или телевизионни предавания, които се разпространяват чрез радио- или телевизионна мрежа, интернет или подобна електронна мрежа за слушане или гледане на предавания в избран от получателя момент и по негова лична заявка въз основа на каталог на предавания, подбрани от доставчика на медийни услуги като телевизия или видео по поръчка;

ж) получаване на радио- и телевизионни предавания, разпространявани чрез интернет или подобна електронна мрежа (IP streaming), освен когато те се излъчват едновременно с тяхното предаване или препредаване чрез радио- и телевизионна мрежа.

5) Доставка на дистанционно обучение:

а) автоматизирано дистанционно обучение, чието функциониране е зависимо от интернет или подобна електронна мрежа и чието предоставяне изисква ограничена или нулева намеса на човешки фактор, включително виртуални класни стаи, с изключение на случаите, когато интернет или подобна електронна мрежа се използва единствено като инструмент за комуникация между преподавателя и ученика;

б) работни материали, които се обработват диалогово от учениците и се оценяват автоматично, без намеса на човешки фактор.